

Evaluering af LAG Thy-Mors 2014-2022

-At sprede frø i Thy og på Mors

Online præsentation, 10. april 2025

Annette Aagaard Thuesen & Karoline Lautrup-Nielsen,
Center for Landdistriktsforskning, Institut for Statskundskab,
Syddansk Universitet,
Degnevej 14, 67605 Esbjerg Ø

Oversigt over præsentationen

Baggrund for
undersøgelsen

Evalueringsspørgsmål

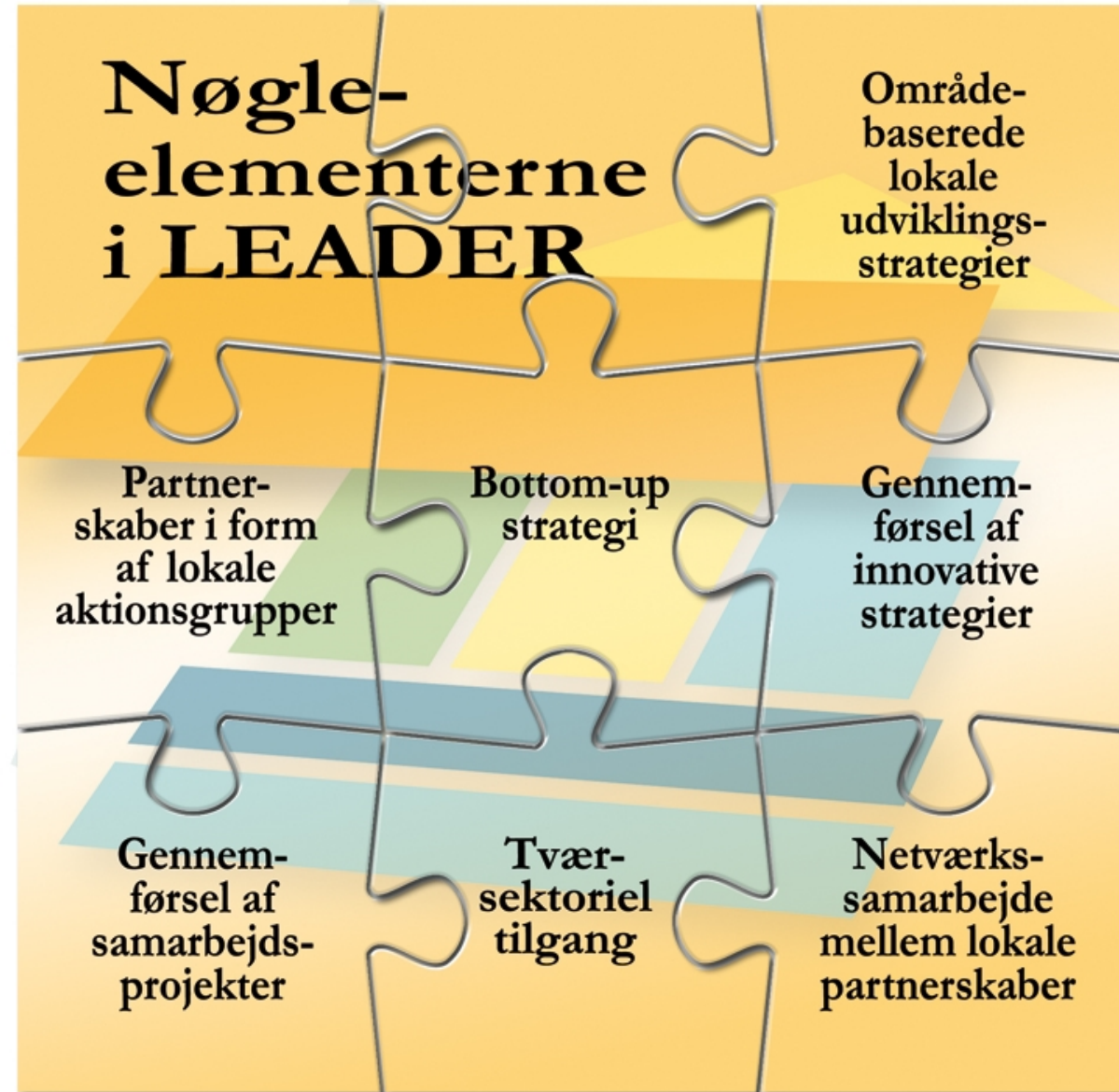
Dataindsamling

Statusoversigt

Resultater

Konklusion og
anbefalinger

Baggrunden for undersøgelsen

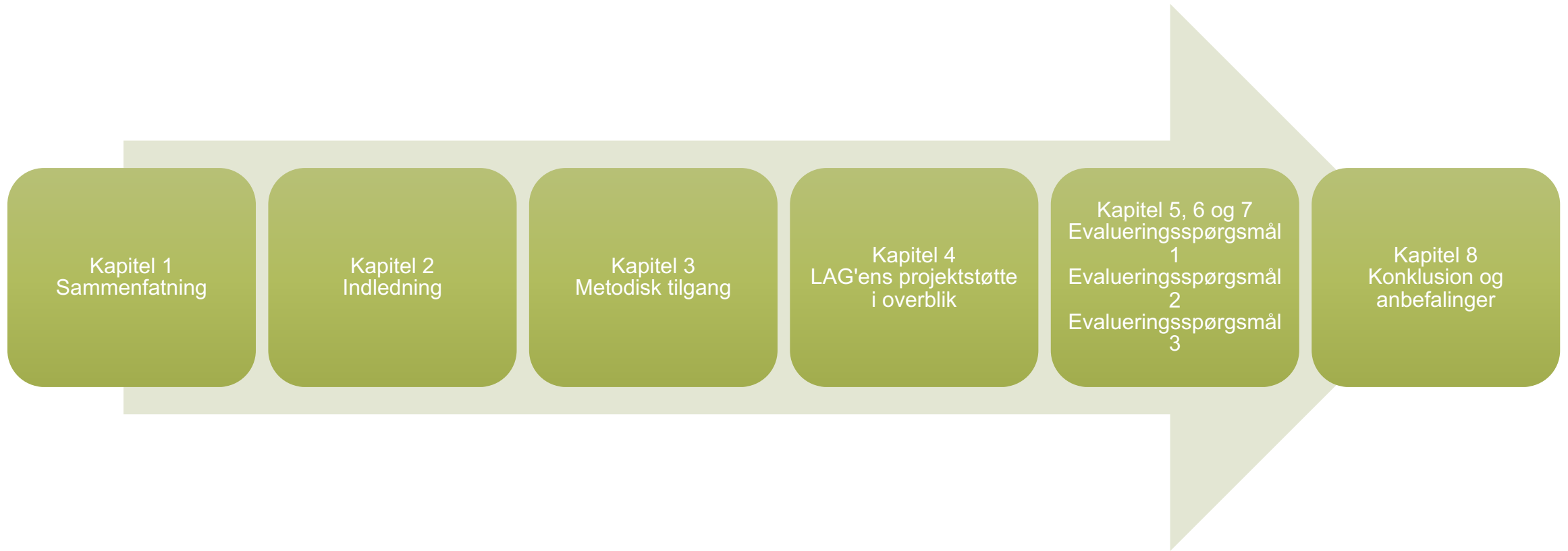

Evalueringsspørgsmålene

1. Hvilken form for værdi er der blevet skabt gennem projektstøtten?
2. Hvordan har LAG Thy-Mors 2014-2022 gennem anvendelsen af LEADER-metoden bidraget til skabelsen af social kapital og social innovation?
3. Hvordan har LAG Thy-Mors 2014-2022 bidraget til forbedret lokal styring og forenkling af projektansøgernes administrative byrder?

Rapportens opbygning

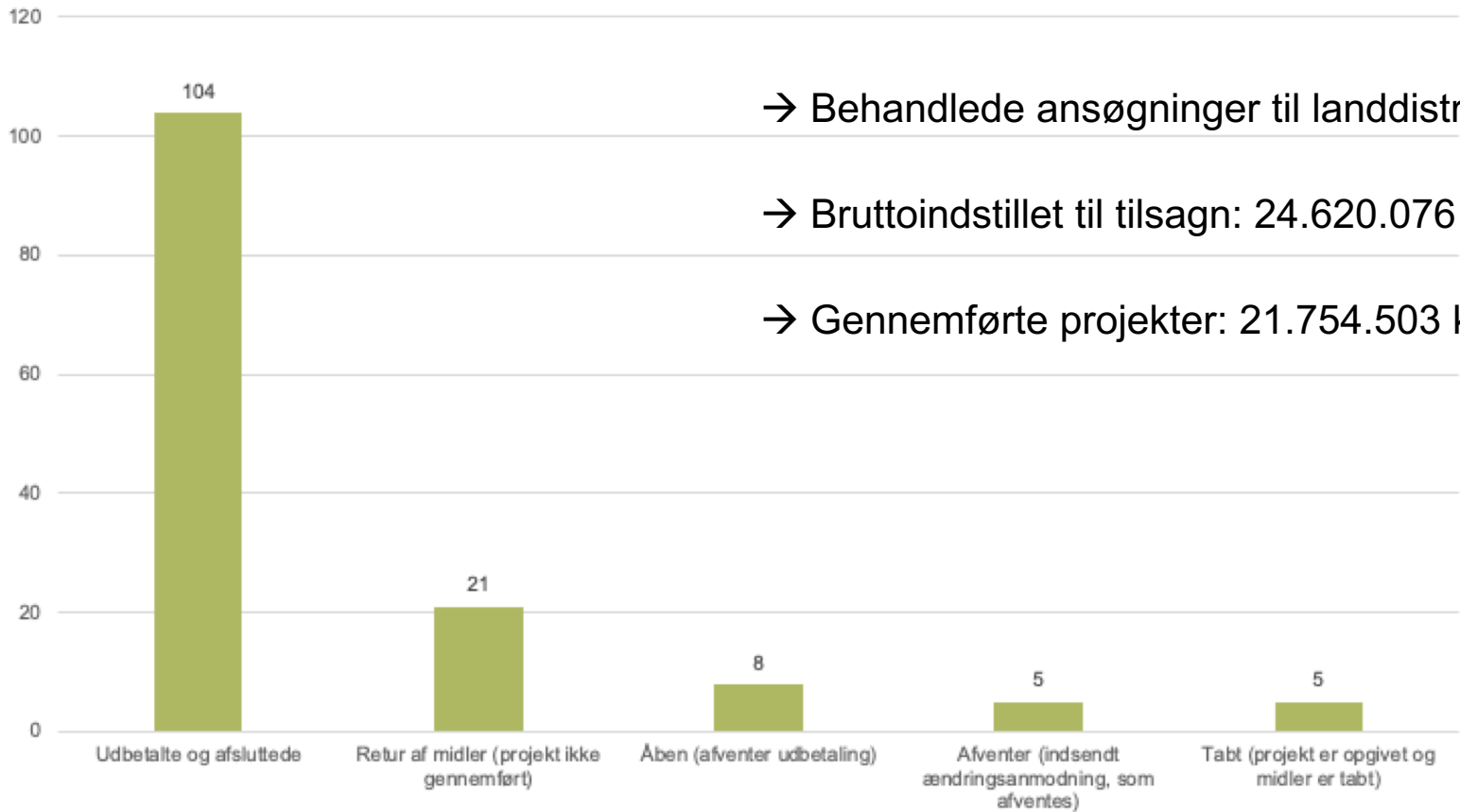

Dataindsamlingen

- Data indsamlet gennem dokumentstudier, interviews og spørgeskemaer.
- 18 interviews med projektholdere for 21 projekter
- 5 interviews med LAG-bestyrelsesmedlemmer og koordinator
- Spørgeskema sendt til alle projektholdere i oktober 2024. Svarprocent 52,5

Statusoversigt over alle projekter i perioden

- Behandlede ansøgninger til landdistriktsrelaterede projekter: Over 270
- Bruttoindstillet til tilsagn: 24.620.076 kroner
- Gennemførte projekter: 21.754.503 kroner

Projektræsultater eller –værdier (spørgeskema)

Aktivering af stedsbaserede ressourcer (spørgesk.)

- Naturen: *"Øget fokus på interesse for at bruge naturen som spisekammer"*
- Bygningsmassen: *"Luksusværelserne har gjort, at vi har kunnet tiltrække en meget større pris på luksus og komfort og som bruger flere penge andre steder"*
- Kulturen: *"Den app løsning, som LAG'en støttede, hvor gæsteoplevelsen blev højnet markant"*
- Menneskene: *"Efterhånd som vi har fået mere styr på vores aktiviteter, har vi også fået mere styr på vores økonomi og har fået mere styr på vores aktiviteter"*
- Virksomhedslivet: *"Vi fik transformeret forretningen hurtigt og er siden vækstet til nu 65 medarbejdere"*
- 'Investing in Place': *"Bedre driftsresultat på kort og lang sigt for butikken. Skabt et bageri/gårdbutik og café i gamle bygninger. Skabt udvikling i lokalområdet samt opland. Skabt arbejdspladser. Skabt kultur- og turiststed. Skabt fokus på kvalitet og smag og nemmere adgang til eksekvering af lokale råvarer"*

Bemærkelsesværdigt at naturen i mindre grad er fremhævet

Projektræsultater eller –værdier (interviews)

Økonomisk værdi	Organisatorisk værdi	Øvrig værdi
Sikre lokale produktionskredsløb og skaffe lokale arbejdspladser	Nå frem til fælles vision for et område	Bygningsmæssig kvalitet
At få sat fokus på turisme i lokalsamfund	Samarbejde	Kultur
At få sat fokus på lokale råvarer	Forpligtelse	Bæredygtighed
Virksomhedsopstart	Frivillighed	
Vækst	Kompetenceudvikling	
Økonomisk værdi til butik	Boost til foreningsliv	
Økonomisk værdi men ingen tal		
Boost til iværksætteri		

Jobskabelse (spørgeskema)

- Laveste angivelser: I alt 116,2 jobs, gennemsnitligt 3,9 jobs, median 1,75 jobs (30 angivelser af jobeffekt)
- Højeste angivelser: I alt 130,7 jobs, gennemsnitligt 4,4 jobs, median 2 jobs (30 angivelser af jobeffekt)

Indirekte jobs

- *"Ikke direkte skabt jobs, men jobs til lokale håndværkere, til vedligeholdelse af havnens og brohusets faciliteter"*
- *"Indirekte jobs ca. 2-3 stk"*

Egentlige jobs

- *"Thy Whisky ApS har i dag 6 fuldtidsansatte samt en række timeansatte, 2 var ansat i 2019"*
- *"I løbet af de første 3 år var der 3 timelønnede medarbejdere ansat. Efterfølgende er der kommet flere ansættelser til"*
- *"Hvor der i tidligere købmand var 7 dagsjob, er der i dag 13"*
- *"Et job som formidler på teatret"*
- *"Der er skabt to fuldtidsjobs"*
- *"2 heltids, mange deltids"*
- *"Vi forventer at kunne skabe 1-2 nye jobs i fremtiden"*

Svært at beregne

- *"Dette er svært at estimere, men det har gjort, at vi har kunnet fastholde de nuværende medarbejdere"*
- *"Vorupørs turisterhverv er i fortsat udvikling, men det er ikke muligt at fastslå nogen direkte relation til projektet"*
- *"Måske 15 i kortere perioder i fire virksomheder under gennemførelse af projektet"*

Dødvægt eller accelerator

- Uden LAG-støtten var 44 % af projekterne ikke gennemført
- For 34 % ville projektet have taget mere tid at gennemføre uden LAG-støtten
- For 16 % ville projektet stadig være gennemført uden LAG-støtten, men i en mindre version
- Kun 6 % af projektholderne ville have gennemført projektet i samme form uden LAG-støtten
- 75 % anser støttebeløbet størrelse som passende

"Noget af det vigtige, når man som ny aktør starter op, er hastigheden i det. Både for ens egen motivation, men også for troen i omgivelserne".

"Det var i hvert fald ikke blevet gennemført nu. Vi havde ikke råd til den investering. Vi gik jo til banken med den godkendelse, og så kunne vi få vores kassekredit (...) Men vi havde ikke kunnet lave de her investeringer, hvis det ikke havde været for LAG. Så havde vi måske kunnet lave dem om et år eller to, men vi havde bestemt ikke vækstet, som vi har gjort nu, hvis det ikke havde været for LAG".

Andre afledte værdier

- 67 % af ansøgere har opbygget kompetencer til at søge om nye projekter
- En del projekter har mobiliseret frivillige kræfter (13/50)
- LAG-støtten har medført yderligere investeringer fra andre kilder

”Det tror jeg faktisk måske, at jeg gjorde. Altså vi blev jo skolet lidt i det. Og det tror jeg i virkeligheden, hvis jeg skal strække den, så har det nok hjulpet os lidt i forbindelse med, at vi besvarede et udbud. Sådan, hvad er det, man gerne vil høre, og hvordan er det, vi kan bygge det her op. Det tror jeg måske egentlig, det har hjulpet os med”.

Tabel 5.10. Fra hvilke kilder er der mobiliseret økonomisk medfinansiering?

Medfinansiering fra LAG-området	Medfinansiering ind til LAG-området
Egenfinansiering (ca. 40 svar)	Dansk Firmaidræt
Morsø Kommunes aktivitetspulje	Skydebaneforeningen Danmark
Morsø Kommune (seks svar)	Sportgoodsfonden
Landdistriktsrådet Morsø kommune	Nordea-fonden (to svar)
Landsbygruppen Thy	Friluftsrådet (fire svar)
Thisted Kommune (fem svar)	Realдания
Sparekassen Thy	Lokale og Anlægsfonden (fire svar)
Lions Club Sydthy	Villum Fonden
Thisted Skyttekreds	
Mors Handel	
Vorupør Borgerforening	
Lån/tilskud fra medlem	

Bidrag til social kapital (netværk og tillid)

- Projekterne har skabt nye samarbejder og netværk samt styrket eksisterende samarbejder/netværk:
 - Hovedsageligt inden for de nære lokalområder
 - Virksomheder svarer anderledes end foreninger og rækker mere ud
- Synlighed vigtigt for at få kendskab til andre projekter og danne netværk.
- LAG Thy-Mors' rolle i danne netværke kunne være større

Tabel 6.3. I hvilken grad har kontakten med LAG Thy-Mors i ansøgningsprocessen (den ansatte koordinator eller et bestyrelsesmedlem) medført øget fokus på samarbejde og netværk? (n=63)

		I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	
Erhverv	%	8,1	24,3	43,2	16,2	8,1	100
Ramme	%	7,7	23,1	42,3	19,2	7,7	100
Total	%	7,9	23,8	42,9	17,5	7,9	100

- Høj grad af tillid blandt projektholdere til LAG Thy-Mors:
 - 97 % af projektholderne, har 'i meget høj grad'/'i høj grad' tillid til koordinator og bestyrelse, som forvalter LAG-midlerne lokalt
 - Flertallet (73 %) angiver 'i meget høj grad'.

Tabel 6.9. Illustration af (social) innovation i udvalgte projekter

Udfordring/potentiale (behov)	Projekt	Resultat
Faldefærdig/forladt skole	Multifunktionshus med bl.a. overnatningsmuligheder	Udnyttelse af eksisterende bygning Øget fællesskab på tværs af generationer Øget turisme – via shelters og soverum
Manglende/fremme sammenhæng på tværs af Mors	Udviklingsprojekt med fokus på de små landsbyer	Øget sammenhold og samarbejde blandt landsbyerne og hovedbyen Senere hen en app, som synliggør aktivitet i byerne
Ønske om mere bæredygtighed og lokal jobskabelse	Is-firma og -produktion, som tager afsæt i lokale og økologiske varer	Øget omsætning samt antal af arbejdspladser Øget samarbejde med lokale virksomheder Positiv omtale af Thy
Udnyttelse af nedlagt fiskerleje/industriområde	Kystterrasser	Mulighed for et mødested/samlingspunkt Øget sammenhængskraft Øget turisme
Udnyttelse af lokale råvarer (bæredygtighed)	Kokkekurser (blandt andet)	Øget fokus på lokale producenter → øget økonomisk værdi
Udbrede rammerne for formidling af klima-spørgsmål til børn og familier	Aktivitetløb med fokus på klima, bæredygtighed og biodiversitet	Formidling til børn i lokalsamfundet ift. klima. Øget samarbejde med skolerne i området (især de mindre årgange)
Manglende teknologi til sektorer med høje sikkerhedskrav	Applikation til live-streaming	Øget vækst samt øget antal arbejdspladser Vidensarbejdspladser lokalt
Faldefærdig/forladt bygning (tidligere sygehus)	Kultur-hotel (social house)	Mulighed for et mødested Øget økonomisk aktivitet i området Øget samarbejde med lokale aktører herunder bl.a. kirken Oprettelse af en kulturforening i kolvandet på projektet
Potentialet i at skabe flere overnatningsmuligheder		
Brugs med højt el-forbrug + ønske om i højere grad at blive CO2-neutrale	Solcelle-anlæg	Forbedret overlevelseschance grundet fald i udgifter Positiv omtale

Bidrag til (social) innovation

- Projektet har fungeret som et springbræt (46 %)
- Projektet har været med til at skabe en ny retning (52 %)
- Projektet har udviklet løsninger, produkter, tjenester eller processer nye for enten lokalsamfund generelt, foreninger/organisationer generel eller markedet generelt (56 %)
- LAG har øget projektets fokus på innovation (51 %)

Lokal styring og kommunikation

Repræsentation og medlemsskab

- Høj grad af diversitet i LAG-bestyrelsen, hvad angår grupper samt kommuner
- Dog i mindre grad i forhold til køn
- Overrepræsentation af mænd i bestyrelsen og blandt projektholdere
- Medlemskab af LAG'en blandt projektholderne er ikke så udbredt (25 %)

Kommunikation

- 34 % svarer, at LAG'en er synlig gennem kommunikation 'i meget høj grad' eller 'i høj grad', mens 47 % svarer, at det er tilfældet 'i nogen grad'. 19 % svarer, at det 'i mindre grad eller 'slet ikke' er deres oplevelse.
- Flertallet af projektholderne har kendskab til de arrangementer, som LAG-foreningen har lavet (70 %)
- Kendskab til LAG'en sker hovedsageligt gennem mund-til-mund

Informationsmøder og kontakt til projektholderne

Informationsmøder

- Flertallet af projektholderne har deltaget i informationsmøder
- Flertallet er 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' tilfredse med informationsmøderne

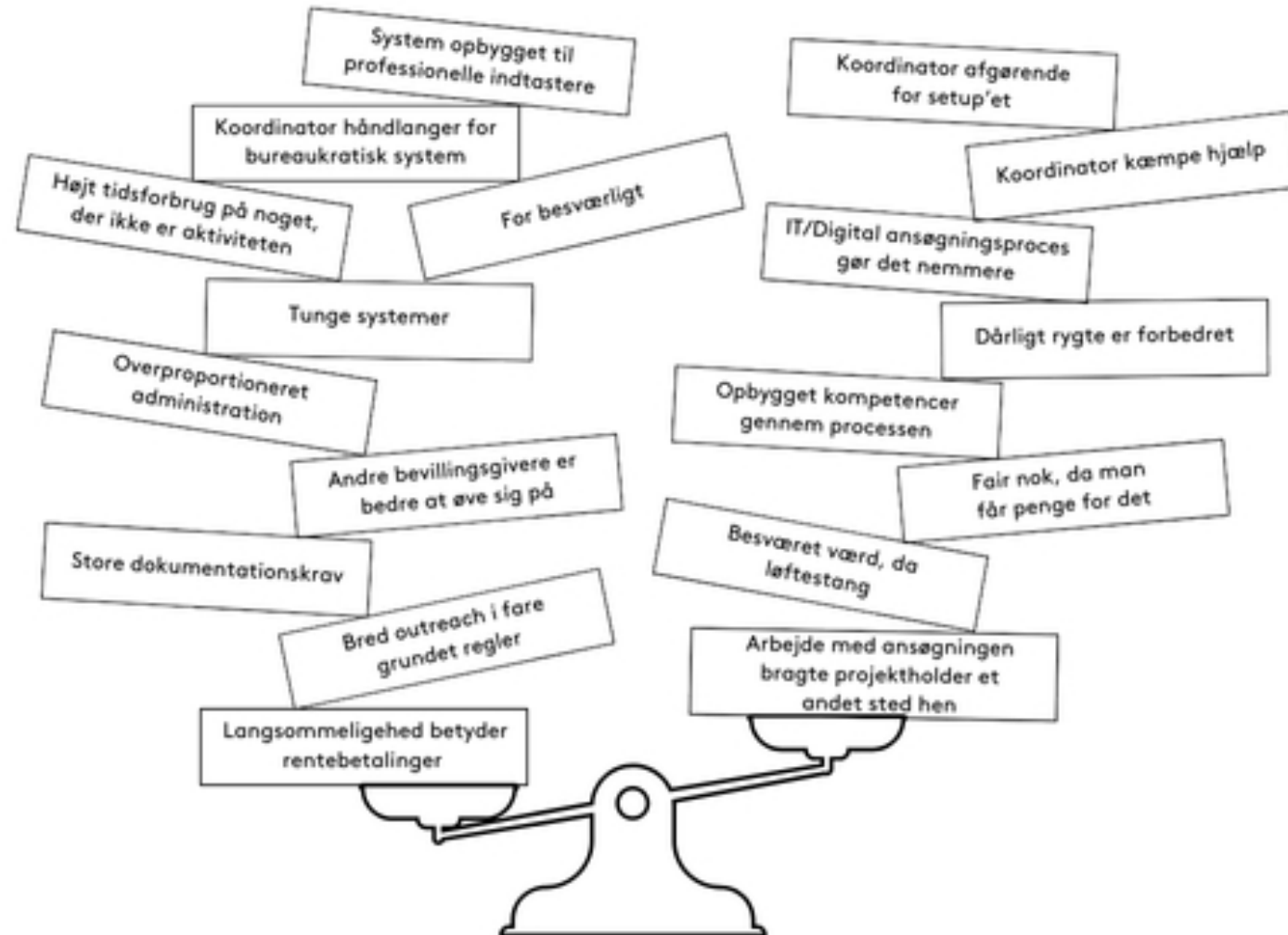
Kontakt til projektholderne

- Der er meget høj grad af kontakt mellem projektholdere og koordinatoren
- 98 % har været i kontakt med koordinatoren i løbet af ansøgningsprocessen
- Knap 1/3 har været i kontakt med et bestyrelsesmedlem i løbet af ansøgningsprocessen
- Det er af stor betydning for projektholderne, at LAG'en er lokal

Forenkling af administrative byrder

Reduktion af omkostninger for ansøgerne

- Koordinatoren har i meget høj grad været med til at afhjælpe byrder, som projektholdere har haft i forbindelse med ansøgnings- og afrapporteringsfasen
- 63 % af projektholderne kan 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' forestille sig at søge LAG-støtte igen.

Konklusion og anbefalinger

Generel konklusion

LAG Thy-Mors har haft en positiv indflydelse på lokalområdets udvikling

Projekterne har skabt nye arbejdspladser, styrket foreninger og lokalsamfund og fremmet iværksætteri

Der er sket en styrkelse af netværk og samarbejder

Begrænsninger

Manglende interviewdata fra erhvervsråd og kommuner

Svært at måle langsigtede effekter af programmer som LAG, som fx social kapital og social innovation

Nogle projekter er stadig under implementering

Nogle af anbefalingerne

Styrket fokus på naturens rolle

Udvidelse af netværk og partnerskaber

Forenkling af ansøgnings- og afrapporteringsprocessen

Øget inklusion af kvinder

Fokus på at styrke LAG'en som forening